

наукова стаття. URL: http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/553/Aktualni%20pytannia%20rozsliduvannia%20kiberzlochyniv_Materialy%20konferentsii_2013.pdf?sequence=1&isAllowed=y

4. Варналій А.О., Єсіна О.Г. Інформатика та інформаційні технології: матер. студ. наук. конф, 20 квіт. 2015 р. Одеса: ОНУ, 110 с.

5. Інтернет-портал Wayback Machine URL: https://web.archive.org/web/20150402105427/http://mars.tekkom.dk/cisco/ccnp2/ch5/5_1_1/index.html

6. Питання соціальної та криміналістичної характеристики комп'ютерних злочинців. URL: <http://www.crime-research.ru/library/Bilen3.htm>

7. Обухова Е.В. Культурна соціалізація та самоідентифікація хакерів: автотеферат дис. ... канд. соціологіч. наук: 22.00.06. Москва. 2004. 190 с.

УДК 344.131(043.2)

Дякун І.Р., студент,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Лисько Т.Д., к.ю.н., доцент

ОСОБЛИВОСТІ СИСТЕМАТИЗАЦІЇ ВІЙСЬКОВИХ ЗЛОЧИНІВ

В узагальненнях судової практики з цієї категорії справ зазначається, що застосування судами законодавства про відповідальність за військові злочини свідчить про наявність проблем, що виникають при кваліфікації протиправних дій, а їх неоднакове вирішення спричиняє судові помилки [4]. І саме тому доцільним є розкриття системи військових злочинів із зазначенням особливостей видових об'єктів груп юридичних складів злочинів, що і утворюють цю систему.

Систематизація військових злочинів здійснюється за різними критеріями, і найчастіше зустрічається розподіл за об'єктом злочину. Серед різноманіття класифікацій можна зустріти невелику кількість вчених, які виділяють критерій видового об'єкта складу злочину як основу для систематизації. На нашу думку, цей критерій є найбільш цікавим та унікальним, що є важливим для детального розподілу на групи близьких за змістом злочинів. Так, проаналізувавши наукові праці вчених щодо системи злочинів, вважаємо за доцільне запропонувати таку класифікацію військових злочинів за видовим об'єктом:

1. Злочини проти порядку підпорядкованості і дотримання військової честі, відповідальність за які передбачена ст.ст. 402-406 КК України. До них можна віднести непокору, невиконання наказу, погрозу або насильство щодо начальника та інші передбачені статтями злочини. Видовим об'єктом цієї групи військових злочинів слід вважати порядок підпорядкованості та дотримання військової честі [2].

2. Злочини проти порядку проходження військової служби (ухилення від військової служби), видовим об'єктом яких є порядок проходження

військової служби. Це склади злочинів, передбачені ст.ст. 407-409 КК України, і, зокрема, дезертирство самовільне залишення військової частини або місця служби та ухилення від військової служби шляхом самокалічення чи іншим способом.

3. Злочини, що посягають на порядок користування військовим майном і технікою, відповідальність за які передбачена ст.ст. 410-413, 428 КК України. Видовим об'єктом цієї групи військових злочинів є врегульований спеціальним законодавством порядок користування військовим майном і технікою. До цієї групи належать умисне знищення або пошкодження військового майна, втрата військового майна, залишення гинучого військового корабля та інші передбачені в зазначених статтях злочини [3, с. 957-958].

4. Злочини проти порядку поведження зі зброєю, небезпечними речовинами і предметами та експлуатації військової техніки, видовим об'єктом яких є порядок поведження із засобами підвищеної небезпеки. Так, у ст.ст. 414-417 КК України передбачена кримінальна відповідальність за порушення правил поведження зі зброєю, а також із речовинами і предметами, що становлять підвищену небезпеку для оточення, порушення правил водіння або експлуатації машин, порушення правил польотів або підготовки до них, порушення правил кораблеводіння.

5. Злочини проти порядку несення спеціальних служб, передбачені в ст.ст. 418-421 КК України. Видовим об'єктом цієї групи злочинів є правовідносини, що регулюються статутними правилами несення військової служби. До цієї групи належать порушення статутних правил несення прикордонної служби, внутрішньої служби та інших спеціальних служб.

6. Злочини проти порядку збереження військової таємниці, передбачені тільки ст. 422 КК України, яка передбачає кримінальну відповідальність за розголошення відомостей військового характеру, що становлять державну таємницю, або втрату документів чи матеріалів, що містять такі відомості [1, с. 48-49].

7. Військові посадові злочини, зокрема, недбале ставлення до військової служби, бездіяльність військової влади та інші злочини, передбачені ст.ст. 425-426-1 КК України. Видовим об'єктом цієї групи злочинів є управлінська діяльність у Збройних Силах України.

8. Злочини проти порядку несення військової служби в бойовій обстановці і в районі воєнних дій, передбачені ст.ст. 427, 429, 432 КК України, видовим об'єктом яких є порядок несення військової служби в умовах бойової обстановки. Це, зокрема, здача або залишення противнику засобів ведення війни, самовільне залишення поля бою або відмова діяти зброєю і мародерство [3, с. 1008-1012].

9. Добровільна здача в полон та злочини, що вчиняються в полоні,

видовим об'єктом яких є порядок виконання військовослужбовцем, військового обов'язку в умовах полону. До цієї групи належать добровільна здача в полон і злочинні дії військовослужбовця, який перебуває в полоні, відповідальність за які передбачена в ст.ст. 430 і 431 КК України.

10. Злочини проти законів та звичаїв війни, видовим об'єктом яких є загальноприйняті норми ведення війни. У ст.ст. 433-435 КК України передбачена відповідальність за насильство над населенням у районі воєнних дій, погане поводження з військовополоненими, незаконне використання символіки Червоного Хреста, Червоного Півмісяця, Червоного Кристала та зловживання нею [2].

Визначення системи військових злочинів має важливе теоретичне і практичне значення, оскільки дає можливість не тільки впорядковувати їх як відносно чітку, логічно узгоджену систему, а й більш чітко і повно встановити найбільш суттєві риси, які їм притаманні і якими вони відрізняються одне від одного та від суміжних (невійськових) злочинів.

Література

1. Бугаев В.А. Військові злочини та покарання: дис. ... канд. юрид. наук. Одеса, 2003. 190 с.
2. Кримінальний кодекс України від 05 квіт. 2001 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14> (дата звернення: 03.04.2020 р.).
3. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / Д.С. Азаров та ін. Київ: Юрінком Інтер, 2016. 1064 с.
4. Практика застосування судами законодавства про військові службові злочини: узагальнення Верховного Суду України від 01 січ. 2002 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n2002700-02> (дата звернення: 03.04.2020 р.).

УДК 343.346.2(477)(043.2)

Загороднюк В.В., студентка,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Сисоева В.П., к.ю.н., доцент

СТАН СП'ЯНІННЯ ВОДІЯ ПРИ ВЧИНЕННІ ЗЛОЧИНУ, ПЕРЕДБАЧЕНОГО СТ. 286 КК УКРАЇНИ: ОСОБЛИВОСТІ КВАЛІФІКАЦІЇ ВЕРХОВНИМ СУДОМ

Колегія суддів Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду передала на розгляд Великої Палати Верховного Суду кримінальне провадження, матеріали якого містять виключну правову проблему, вказавши на необхідність вирішення такого питання, як вчинення злочину у стані алкогольного сп'яніння є саме об'єктивною стороною складу злочину, передбаченого ч. 2 ст. 286 Кримінального кодексу України (далі